

Vandreren

//

//]]]]> //]]>

BOKUTDRAG: *Menneskelig, altfor menneskelig*, boken der Friedrich Nietzsche avviser evige kjensgjerninger og absolutte sannheter, foreligger nå i komplett utgave på norsk. I aforismen «Vandreren» staker han ut veien som den frie ånd må ta for å komme til seg selv.

Salongen har gleden av å publisere et utdrag fra Steinar Mathisens og Øystein Skars nye oversettelse av Friedrich Nietzsches [Menneskelig, altfor menneskelig. En bok for frie ånder](#).

Store deler av *Menneskelig, altfor menneskelig*, som nå foreligger i norsk oversettelse, består av instruksjoner, advarsler og hjelpende små hint. Disse instruksjonene, advarslene og hintene skal angi en opplyst rute for den som vil bli en fri ånd, eller snarere antyde den stien som en fri ånd ville ha tatt. Samtidig viser Nietzsche de menneskelige, altfor menneskelige barrierene som forhindrer de aller fleste av oss fra å innta en slik holdning til verden.

Bokens niende kapittel er titulert «Mennesket alene med seg selv». «Vandreren», aforisme nummer 638 som gjengis her, konkluderer kapitlet. I sin selvbiografiske [Ecce Homo](#) omtaler Nietzsche

Menneskelig, altfor menneskelig som «et monument over en krise». I den første bokens niende kapittel er det som om [Nietzsche](#) begynner å tale om oppløsningen av denne krisen. Han innser at han må ta et oppgjør med mange av sine tidligere inspirasjonskilder. Han må kurere seg mot Arthur Schopenhauers «blinde vilje til moralitet» og gå hinsides sitt eget bilde av Richard Wagners romantikk som en begynnelse og ikke en slutt.

En «hårdnakket vilje til helse» drev ham til å kaste av seg gammelt åk. Bedraget som han hadde levd under var avslørt. Han må istedet innta verden som et «menneske alene med seg selv». Denne holdningen opprettholdes bare gjennom en stadig og aldri avsluttet vandring. Bare slik kan han igjen høre, se og tenke klart.

Med andre ord kan man si at utdraget under viser en fri ånd som så smått begynner å komme til seg selv.

Utdrag: «Vandreren»

– Den som bare til en viss grad har nådd frem til fornuftens frihet, kan ikke føle seg som noe annet på jorden enn en vandrer – likevel ikke som en reisende som har et endelig mål: For dette målet finnes ikke. Men vel vil han følge nøye med og være åpen for alt som egentlig foregår i verden; derfor kan han ikke binde sitt hjerte altfor strengt til noen enkelt ting – det må være noe vandrende i hans egen sjel, noe som finner glede i vekslingen og forgjengeligheten. Riktignok vil også et slikt menneske hjemses av onde netter når han er trett og finner porten lukket i den byen som skulle gi ham hvile. Kanskje han dessuten opplever, slik det er i orienten, at ørkenen går helt frem til byporten, at rovdyrene hyler både i nærheten og lenger unna, at røvere drar av gårde med hans trekkdyr. Da senker vel den skrekkelige natten seg over ham, som en annen ørken over den første og egentlige ørkenen, og hans hjerte går trett av vandringen.

Når han så får se soloppgangen, glødende som en vredens guddom, og byen åpner seg, så ser han i innbyggernes ansikter kanskje enda mer ørken, smuss, bedrag og usikkerhet enn det han erfarte på utsiden av porten – og dagen er nesten verre enn natten. Slik kan det vel sakens gå med vandreren, men så kommer, som en godtgjørelse, de gledesfylte morgenene i nye omgivelser og på nye dager; han ser der allerede i grålysningen, på kloss hold, svermer av musen danse forbi ham i fjellenes tåkeslør. Etterpå, når han i formiddagens harmoni slapper av under noen trær, drysses det over ham bare gode og lyse ting fra tretoppene og løvets skjulesteder. Det er de gavene som gis til alle de frie åndene som har sitt hjem i fjellet, i skogen og i ensomheten, og i likhet med ham er vandrere og filosofer på sin snart glade, snart ettertenksomme måte. Født ut av den gryende dagens hemmeligheter grunner de over hvordan dagen mellom det tiende og det tolvte klokkeslaget kan ha et så rent, gjennomlyst, forklart og muntert ansikt. Kort sagt: De søker formiddagens filosofi.

LES OGSÅ: [Vandreren og hans skygge](#)

